

Motion till riksdagen 2009/10:Ub470

av **Lars U Granberg (s)**

Vuxenutbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en väl utbyggd vuxenutbildning.

Motivering

För oss socialdemokrater är att bekämpa utbildningsklyftorna ett av de viktigaste målen för att nå ett rättvist samhälle.

Samhällets behov av utbildad arbetskraft kommer inte att lösas genom att nya låglönejobb skapas. Den kompetens som kan utveckla svensk ekonomi skapas genom en möjlighet till fortsatt bred vuxenutbildning och kompetensutveckling. Utbildningsmöjlighet måste finnas för den som är arbetslös eller vill tillbaka efter sjukskrivning och rehabilitering, men också för den som saknar formell skolkompetens i vuxenålder. Genom att man gör det lättare att omskola sig till nytt jobb, rustar den som står längst från jobb och satsar på den arbetslediga kapacitet som idag ökat på grund av den nuvarande regeringens senfärdighet att möta krisen med verksamma insatser, utjämnas utbudet och efterfrågan på arbetsmarknaden. På så sätt undviks arbetskraftsbrist.

Tidigare socialdemokratiska regeringar har under lång tid byggt ut vuxenutbildningen på olika sätt. Under den speciella vuxenutbildningsinsats som kallades Kunskapslyftet deltog närmare en miljon vuxna. Även andra riktade insatser för att åstadkomma minskad social snedrekrytering till studier ledde till att människor som aldrig skulle ha vågat ta steget annars började studera. Exempel på sådana insatser är det riktade statsbidraget fördelat utifrån behov, rekryteringsbidraget, korttidsstudiestödet, 25:4-regeln, inrättandet av Centrum för flexibelt lärande och studerandevillkoret i a-kassan. Dessa insatser avvecklar nu regeringen, vilket kommer att få mycket allvarliga konsekvenser för människors möjlighet att studera vidare. Dessutom har det statliga anslaget till kommunal vuxenutbildning minskat med en tredjedel.

Fel! Okänt namn på

Samhället ska rikta satsningar för att kompensera de vuxna som tidigare fått minst av samhällsresurserna. Med tanke på hur många gånger den som går ut gymnasiet i dag måste räkna med att byta jobb och bransch måste utbildningssystemet vara anpassat för ett livslångt lärande.

Målet är en generös och flexibel vuxenutbildning där en mångfald av utbildningsanordnare har ett så pass brett utbud att alla kan hitta en form som passar dem när de vill studera i vuxen ålder. Antalet platser i den kommunala vuxenutbildningen bör öka, liksom det statliga anslaget till dessa. Även folkbildningen med sin breda verksamhet har en mycket viktig funktion att fylla. Valideringen är ett viktigt instrument i det framtida livslånga lärandet, och metoderna för validering behöver utvecklas och kvalitetssäkras. För att KY-anordnare och högskolor ska ta denna uppgift på allvar kan ersättningen för validering – inte bara utbildning – behöva ses över och utvecklas.

Sverige som nation har allt att vinna på att fler lär mer. Vi vill särskilt stimulera de som har kort tidigare utbildning att våga satsa på att utbilda sig, genom att skapa generösa studiestöd och erbjuda en mångfald av studieformer. En nation som satsar på god infrastruktur när det gäller utbildning står sig också mycket bättre i konkurrensen om de framtida jobben. Det ökar tillgängligheten till rätt utbildad arbetskraft och stärker möjligheten för individen att söka och inneha olika slags arbeten. Därför är det ett viktigt kvalitetsmål i sig att hela arbetskraften har en god generell grund att stå på och snabbt kan inhämta nya kunskaper.

Den kvalificerade yrkesutbildningen är en annan viktig del av vuxenutbildningen som i mycket hög utsträckning leder till arbete. Erfarenheterna från hittills genomförda kvalificerade yrkesutbildningar är en god utgångspunkt när det gäller att fortsätta utveckla såväl dessa utbildningar som andra vuxenutbildningar med yrkesinriktning. Behovet och efterfrågan av kvalificerade yrkesutbildningar ökar.

Vi socialdemokrater menar att det finns ett behov av mer yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbildningen som i dag främst är fokuserad på teoretiska kurser. Det finns också ett behov av att skapa möjligheter för dem som har gått studieförberedande program på gymnasieskolan att skola om sig till mer praktiska yrken eller komplettera med mer praktiska kunskaper. Särskilt viktigt är det att skapa möjligheter till omställning mot bristyrken inom områden som till exempel el, fordon, VVS eller vård och omsorg. Med tanke på den arbetskraftsbrist som råder inom flera av dessa områden är det hög tid att komma igång med dessa utbildningar.

Utbildning är en rättighet för alla, och alla har vi olika förutsättningar att tillgodogöra oss denna rättighet under olika perioder av livet. Det kommer alltid att finnas elever som av olika skäl behöver fylla igen kunskapsluckor i vuxen ålder. Därför är det självklart att alla ska få mer än en chans att skaffa sig de kunskaper som behövs för att kunna leva ett gott liv och vara efterfrågade på arbetsmarknaden. De förändringar som konstant pågår på arbetsmarknaden gör att arbetskraften har ett fortlöpande behov av att fylla på sina kunskaper. Att satsa rejält på vuxenutbildning är ett av de mest effektiva sätten att bryta kunskapsklyftor mellan människor och att minska segregationen.

Fel! Okänt namn på

Allt detta är en del av det livslånga lärande som inte bara ger den enskilde individen möjlighet att komplettera sina studier och kunna bemöta aktuella krav på arbetsmarknaden, utan också ger utrymme för god tillväxt i en tid när vårt land behöver lyftas bort från en senfärdig politik som inte tar denna tillväxtmöjlighet tillvara.

En sådan politik är av helt avgörande betydelse i vårt moderna samhället – en politik som gynnar en seriös arbetslinje.

Stockholm den 1 oktober 2009

Lars U Granberg (s)